

Broj: 03-45.1-28-1388-2/19
Istočno Sarajevo, 25.10.2019. godine

Na osnovu člana 61. stav 2. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH”, br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 9. stav 2. Zakona o osnivanju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 44/04), a u vezi s tačkom 4.2.21 BAS poslovnika o radu stručnih tijela Instituta, i prijedloga poslovnog plana prihvaćenog na 30. sjednici BAS/TC 31 održanoj 24.10.2019 godine, direktor Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine odobrava:

POSLOVNI PLAN BAS/TC 31 *Gas i gasna tehnika*

1. Uvod

Predmet rada Tehničkog komiteta BAS/TC 31, *Gas i gasna tehnika* (u daljnjem tekstu: BAS/TC 31) obuhvata standardizaciju u području proizvodnje, skladištenja, transporta, distribucije i mjerenja, regulacije i potrošnje prirodnog i tečnog naftnog gasa, te instalacija, opreme, aparata i uređaja koji koriste gas. Standardizacijom je obuhvaćena terminologija, specifikacije kvaliteta, zahtjevi u pogledu sigurnosti ljudi i dobara, zaštite okoline te racionalnog korištenja gasa.

BAS/TC 31 prati rad sljedećih korespondentnih komiteta:

- CLC/TC 216 - *Gasni detektori*
- CEN/TC 48 - *Gasni grijači vode u domaćinstvu*
- CEN/TC 49 - *Gasni aparati za kuhanje*
- CEN/TC 58 - *Sigurnosni i kontrolni uređaji za gasne gorionike i gasne aparate za sagorijevanja*
- CEN/TC 62 - *Samostalni gasni grijači prostora*
- CEN/TC 106 - *Veliki kuhinjski aparati koji koriste gasovita goriva*
- CEN/TC 108 - *Zaptivni materijali i podmazivanje za gasne aparate i gasnu opremu*
- CEN/TC 109 - *Kotlovi za centralno grejanje koji koriste gasovita goriva*
- CEN/TC 131 - *Gasni gorionici koji koriste ventilatore*
- CEN/TC 179 - *Gasni grijači zraka*
- CEN/TC 180 - *Decentralizirano gasno grijanje*
- CEN/TC 181 - *Aparati za tečni naftni gas*
- CEN/TC 234 - *Gasna infrastruktura*
- CEN/TC 235 - *Regulatori pritiska gasa i prateći sigurnosni uređaji koji se koriste kod prenošenja i distribucije gasa*
- CEN/TC 236 - *Ne industrijsko ručno upravljanje zapornim ventilima za gas i posebne kombinacije ventila sa drugim proizvodima*
- CEN/TC 237 - *Gasni mjerači*
- CEN/TC 238 - *Ispitni gasovi, ispitni pritisci i kategorije aparata*
- CEN/TC 282 - *Instalacija i oprema za tečni prirodni gas*
- CEN/TC 286 - *Tečni naftni gas oprema i pribor*
- CEN/TC 299 - *Gasno zagrijavanje sorpcionim aparatima, indirektno zagrijavanje sorpcionim aparatima, gasno zagrijavanje endotermim motornim toplotnim pumpama i gasni aparati za zagrijavanje kod pranja i sušenja*

-
- CEN/TC 326 - *Snabdijevanje gasom za vozila na prirodni gas*
 - CEN/TC 408 - *Prirodni gas i biometan za transport i biometan za ubrizgavanje u gasnu mrežu*
 - CEN/SS S12 Gasne analize
 - CEN/SS N21- *Plinovita goriva i zapaljivi gas*
 - ISO/TC 158 - *Analiza gasova*
 - ISO/TC 161 - *Kontrolni i zaštitni uređaji za gorionike na gas i tečna goriva i aparati za sagorijevanja na gas i tečne goriva*
 - ISO/TC 193 - *Prirodni gas*

BAS/TC 31 je formiran Rješenjem direktora Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine o formiranju Tehničkog komiteta BAS/TC 31 br. IP – 9342/02-02/VN od 23.04.2002 godine. Trenutno je aktuelno Rješenje o promjenama u Tehničkom komitetu BAS/TC 31 br. 03-45.1-28-761-1/18 od 28.05.2019. godine.

Tehnički komitet BAS/TC 31 je formiran radi:

- analize potreba i pripreme prijedloga za preuzimanje međunarodnih i evropskih standarda;
- razmatranja inicijativa i utvrđivanja programa i planova rada u području djelovanja;
- razmatranja i utvrđivanja metoda rada i aktivnosti na izvršavanju planova rada TC-a;
- osnivanja radnih grupa (WG) i *ad hoc* grupa (AG) te definiranja njihovih područja rada i zadataka;
- usklađivanja planova rada WG-a;
- pripremanja i utvrđivanja nacrti i prijedloga BAS standarda;
- razmatranja mišljenja, primjedbi i prijedloga dobijenih u toku javne rasprave;
- pripremanja i prezentiranja stručnih mišljenja odgovarajućim tijelima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju u skladu s procedurom pripreme međunarodnih i evropskih standarda, te korištenja drugih mogućnosti uključivanja u njihov rad;
- saradnje s drugim tehničkim komitetima i subjektima koji se bave aktivnostima u vezi sa standardizacijom.

Također, za predmete standardizacije iz oblasti rada BAS/TC 31 za koje ne postoje evropski standardi i drugi standardizacijski dokumenti, BAS/TC 31 može da donese odluku o preuzimanju međunarodnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata, a ako oni ne postoje, može da donese odluku o preuzimanju nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata drugih zemalja s kojima Institut ima potpisan ugovor, kao i o izradi izvornih BAS standarda.

2. Poslovno okruženje

2.1 Općenito

Gas je drugi najznačajniji globalni energent tj. čini oko 22% udjela u ukupnoj svjetskoj potrošnji energije u posljednjih 5 godina. Zbog relativno velikog udjela ugljikovodika u ukupnoj svjetskoj potrošnji energije, promjene u cijeni ovog energenata potencijalno može imati izrazito velike makroekonomske posljedice.

Stabilnost u sektoru nafte ključna je za proizvođače gasa. Kako regionalne berze gasom i utjecaj LNG-a (engl. liquified natural gas – ukapljeni prirodni gas) dovode do veće likvidnosti i mogućnosti “spot” nabavke prirodnog gasa i polaganu dislokaciju od cijena nafte – taj utjecaj slabi. Istovremeno, dolazak novih količina LNG-a na tržište prirodnog gasa dovodi do pritiska na cijene. LNG trenutno sačinjava oko 10% ukupne potrošnje gasa u svijetu, s prosječnom godišnjom stopom rasta od 6,6%. Prednost LNG-a je mogućnost prijevoza pomorskim transportom na globalnom nivou. Međutim, gasovodi će i dalje imati značajnu ulogu. Tako su za Evropu bitni novi izvori i pravci snabdijevanja, poput Sjevernog toka 2, TANAP-a, TAP-a, IAPa. Kroz veći dio prošlosti trgovina LNG-om odvijala se pomoću dugoročnih ugovora, ali posljednjih

godina trgovina LNGom kratkoročnim ugovorima znatno se povećala. Taj se trend može pripisati rastućoj ulozi berzi gasa u SAD-u, EU i Aziji te stvaranje "spot" tržišta gasa. Zbog mogućnosti transporta velikih količina prirodnog gasa, očekuje se daljnje povećanje zastupljenosti LNG-a u budućnosti. (izvor: *Energetska strategija BiH do 2035. god.*)

2.2 Kvantitativni pokazatelji poslovnog okruženja

Prirodni gas kao niskougljično gorivo potencijalno će dobivati na značaju u narednom periodu, kao poveznica između sadašnjosti i niskougljične budućnosti. Postoje višestruki razlozi zbog kojih se smatra da će prirodni gas u narednim desetljećima postati drugi najzastupljeniji izvor energije nakon tekućih goriva. Procjenjuje se da su trenutne potvrđene rezerve prirodnog gasa dovoljne za preko 50 godina prema sadašnjoj potrošnji. Također, postoji potencijal otkrivanja novih rezervi gasa u pojedinim regijama svijeta, što osigurava dostatnost u narednim desetljećima. Sigurnost snabdijevanja je ključna iz više aspekata i jedan je od glavnih preduvjeta za ekonomski razvoj. Prirodni gas omogućuje snabdijevanje iz više izvora, ali i razvijanje domaće proizvodnje. Trenutno najzastupljeniji način snabdijevanja gasom je putem gasovoda jer omogućuje efikasan transport velikih količina gasa, ali mali broj dobavnih pravaca smanjuje fleksibilnost kupaca i, u nekim slučajevima, sigurnost snabdijevanja. Zbog velikog smanjenja volumena gasa kada je u tekućem stanju, LNG predstavlja jedan od glavnih načina diversifikacije snabdijevanja gasom, a rast kapaciteta ukapljivanja, naročito u Australiji i Sjevernoj Americi, doprinosi proširenju tržišnog natjecanja i diversifikaciji izvora snabdijevanja. Održivost je jedna od glavnih prednosti prirodnog gasa u odnosu na druga fosilna goriva. Prema sadašnjem trendu emisija stakleničkih gasova, cilj sprečavanja povećanja globalnog zagrijavanja iznad 2 °C u odnosu na predindustrijski period je nedostižan. Povećanjem energetske efikasnosti i prelaskom s uglja na prirodni gas emisije stakleničkih gasova bi se znatno smanjile. Primjerice, elektrane koje koriste gas proizvode upola manje emisija ugljičnog dioksida u odnosu na elektrane koje koriste ugalj. Gas ima potencijal postanka najzastupljenijeg globalnog energenta u narednim desetljećima zbog njegove dostatnosti, mogućnosti osiguranja snabdijevanja i održivosti korištenja. Uloga gasa važna je za Evropu zbog dostizanja ciljeva smanjenja emisija stakleničkih gasova i diversifikacije energetske izvora korištenjem gasa umjesto ostalih fosilnih goriva. Zbog predviđenog rasta potražnje prirodnog gasa od 20% do 2035. godine i smanjenja proizvodnje prirodnog gasa u Evropi od 42% u istom periodu, ovisnost o uvozu će se značajno povećati. Povećanje broja dobavnih pravaca posebno je važno za EU, koja trenutno sačinjava oko 13% svjetske potražnje gasa, ali raspolaže tek s oko 1% dokazanih svjetskih rezervi. Trenutno se EU oslanja na četiri zemlje: Rusiju, Norvešku, Alžir i Katar, iz kojih uvozi oko 90% prirodnog gasa i LNG-a. Svjetski razvoj tržišta LNG-a i jedinstveno tržište u Evropi koje omogućuje izgradnju novih interkonekcija gasovoda između zemalja EU otvaraju mogućnost diversifikacije uvoznih pravaca i povećava sigurnost snabdijevanja. (*Energetska strategija BiH do 2035. god.*)

2.3 Zahtjevi tržišta

Prirodni gas kao energent zauzima nizak udio u ukupnoj potrošnji za Bosnu i Hercegovinu (~2%), dok je u ostalim zemljama u regiji iznosio ~10% – 30%. Jedan od razloga je činjenica da Bosna i Hercegovina, između ostalog, nema instaliranih kapaciteta TE na gas u proizvodnom miksu, koji u praksi predstavljaju veće potrošače.

Za zemlje u regiji karakteristično je da namiruju većinu potražnje putem uvoza, koji iznosi 73% od ukupnih potreba, tj. 51 milijardu m³ godišnje.

Prema scenariju "Evropske zelene revolucije" očekuje se promjena rasta potražnje od 32% do 2035. godine, dok se prema scenarijima "Zelene evolucije" i "Plave tranzicije" očekuje najveći rast potražnje od 63% do 2035. godine .

Trenutno se većina uvoza za širu regiju doprema iz ruskih izvora, koji čine ~73% ukupnog uvoza .Ruski gas doprema se preko Ukrajine, a zatim tranzitnim pravcima kroz Mađarsku i Slovačku. Iz navedenog je vidljivo da je regija tradicionalno jako zavisna od dopremanja gasa iz jednog izvora. Navedena činjenica naročito važi za zemlje koje nemaju vlastitu proizvodnju i skladišta gasa, poput Bosne i Hercegovine, koja namiruje 100% potreba uvozom iz Rusije.

S obzirom na veliku zavisnost šire regije od jednog izvora gasa te događaje prekida isporuke gasa Rusije preko Ukrajine, zbog političkih pitanja u posljednjih desetak godina, EU je provela "stress test" za snabdijevanje gasom. Rezultati "stress testa" pokazali su da bi nestašica gasa iznosila minimalno 60% potražnje u zemljama istočne Evrope. Također prema rezultatima testa, udio nepodmirene potražnje za gasom za Bosnu i Hercegovinu te Makedoniju iznosio bi više od 80%. Prema navedenoj problematici, EU je 2014. godine izradila Evropsku strategiju za energetska sigurnost (engl. EESS), kako bi pružila potporu zainteresiranim zemljama za diversifikaciju portfelja i sigurnosti snabdijevanja. U 2015. godini je također osnovana CESEC grupa²⁸ na visokom nivou (engl. Central and South Eastern Gas Connectivity), čiji je cilj koordinacija i ubrzanje realizacije izgradnji prekograničnih i transevropskih projekata za diversifikaciju snabdijevanja gasom u JI regiji te daljnja implementacija pravila u sektoru gasa. Nadalje, Evropska zajednica također pruža potporu zemljama članicama kroz PECE/PMI listu projekata. Na najnovijoj listi za PMI projekte iz 2016. godine na popisu su dva projekta relevantna za Bosnu i Hercegovinu: Bosna i Hercegovina (Tržac – Bosanska Krupa) – hrvatska interkonekcija (Lička Jesenica), Bosna i Hercegovina – hrvatska interkonekcija (Zagvozd – Posušje – Novi Travnik, s glavnim odvojkom prema Mostaru). Dodatno, potrebno je spomenuti i projekt Jadransko-jonskog gasovoda na PMI listi, koji se također veže na Bosnu i Hercegovinu i predstavlja potencijalno novi dobavni pravac za gas.

Struktura tržišta gasa u Bosni i Hercegovini

Prema strukturi tržišta gasa, Bosna i Hercegovina nema vlastitu proizvodnju gasa i potpuno je zavisna od uvoza. Gas se namiruje jednim transportnim pravcem iz Rusije, preko Ukrajine, Mađarske i Srbije (Beregovo – Horgoš – Zvornik). U Bosni i Hercegovini, entiteti Federacija Bosne i Hercegovine i Republika Srpska koriste gasovod promjera šesnaest inča, koji međunarodnu granicu s Republikom Srbijom prelazi kod Šepka, a zatim prolazi pravcem Zvornik – Kladanj – Sarajevo. "BH-Gas" djeluje kao operator transporta u Federaciji Bosne i Hercegovine s najvećom dužinom gasovoda od 189 km. Gasovod u RS-u je u zajedničkom vlasništvu "Gas Prometa" a.d. Istočno Sarajevo – Pale (22 km od granice sa Srbijom do Zvornika) te "Sarajevo-gasa" d.o.o Lukavica (40 km između Zvornika i Kladnja). Dozvolu za obavljanje djelatnosti upravljanja sistemom za transport prirodnog gasa u RS-u ima "Gas Promet" a.d. Istočno Sarajevo – Pale. Dozvolu za obavljanje djelatnosti transporta prirodnog gasa u Republici Srpskoj imaju "Gas Promet" Istočno Sarajevo – Pale i "Sarajevo-gas" a.d. Istočno Sarajevo. Ako posmatramo zemlje u okruženju, 29 broj transportnih kompanija sveden je na jedan ili maksimalno dva subjekta, dok medijan dužina gasskog transportnog sistema iznosi ~2.700 km. Također, postojeći gasovod u Bosni i Hercegovini, izgrađen 1979. godine, karakterizira zastarjelost te velika opterećenost tokom zimskog perioda, kada je potrošnja gasa najveća. Stoga je u budućem periodu potrebno aktivno upravljati imovinom (infrastrukturom), kroz koordinirano i redovno provođenje potrebnih modernizacija, rekonstrukcija, izgradnji te održavanja, u skladu s potrebama sistema. Na veleprodajnom tržištu po važećoj uredbi (član 59) za obavljanje poslova vezanih za snabdijevanje potrošača gasom u Federaciji Bosne i Hercegovine određena su privredna društva "Energoinvest" i "BHGas". Kao što je ranije spomenuto, "BH-Gas", osim obavljanja aktivnosti snabdijevanja upravlja i transportnim sistemom, što nije u skladu s Trećim energetska paketom. Kao naredni korak potrebna je daljnja harmonizacija s Trećim energetska paketom te razdvajanje djelatnosti prema predviđenim modelima za gas. Na veleprodajnom tržištu aktivno djeluju "Gas-Res", preduzeće za gasne projekte koje je osnovala Vlada Republike Srpske, Odlukom na osnovu Zakona o javnim preduzećima (član 2) i Zakona o privrednim društvima (član 7 i 101), koje je potpisalo ugovor sa "Gazpromom". U terminima distribucije i snabdijevanja, tržište karakteriziraju vertikalno integrirani subjekti "Sarajevogas" i "Visoko Ekoenergija" u Federaciji Bosne i Hercegovine. Integriranost djelatnosti nije u skladu s Trećim energetska paketom, te je potrebna daljnja harmonizacija zakonodavnog okvira i razdvajanje djelatnosti distribucije i snabdijevanja. Ostvarena prodaja javnih snabdjevača u 2014. godini iznosila je 101,9 milion m³ za "Sarajevogas" i 5,3 miliona m³ za "Visoko Ekoenergiju". Osim dominantne potrošnje grada Sarajeva, veliki dio gasa konzumirali su industrijski potrošači Arcelor Mittal (39,4 miliona m³) i Energtek Herz (11,6 miliona m³). Na području Republike Srpske djeluje vertikalno integrirani subjekt za distribuciju i snabdijevanje "Sarajevo-gas" Istočno Sarajevo, uz potrošnju od 3,1 milion m³ u 2017. godini. "Zvornik stan" integriran je subjekt za distribuciju i snabdijevanje na

teritoriju općine Zvornik, koji u svom sastavu ima i toplanu u gradu Zvorniku, uz ostvarenu potrošnju od 2,5 mil. m³ u 2016. godini. U narednom periodu očekuje se gasifikacija grada Bijeljine, preko društva "Bijeljina-gas", nakon povezivanja transporta i distribucije. Na tržištu Republike Srpske djeluju i privredna društva iz gasnog sektora "CNG Energy" i "Energy Prime RS". Također je potrebno u narednom periodu nastaviti harmonizirati zakonodavni okvir i razdvajanje djelatnosti distribucije i snabdijevanja u skladu s Trećim energetske paketom. Ukupna potrošnja prirodnog gasa u Bosni i Hercegovini u 2016. godini iznosila je ~220 mil. m³, s podjelom potrošnje ~80%, za Federaciju Bosne i Hercegovine, te ~20% za Republiku Srpsku. Za 2016. godinu ukupna potrošnja prirodnog gasa iznosila je ~221 mil. m³, od čega je udio FBiH 72,43%, a RSa 27,57%.

Na nivou Bosne i Hercegovine, trend potrošnje gasa bio je pozitivan. U industrijskom su sektoru najveći potrošači gasa vezani za proizvodnju obojenih metala (35% – 55% industrijske potrošnje) te željeza i čelika (32% – 42% industrijske potrošnje).

(Energetska strategija BiH do 2035. god.)

2.4 Aspekti zaštite okoline

Potrošnja energije ima negativan uticaj na životnu sredinu. Upotrebom prirodnog gasa kao energenta će smanjiti upotrebu drugih energenata a samim tim dovesti do poboljšanja životne sredine. Pretpostavka je da će aspekti životne sredine biti ključni faktori koji će uticati na sve veću primjenu prirodnog gasa. Povećenjem primjene komprimovanog prirodnog gasa (CNG) doprinosi smanjenju štetnog uticaja emisije sagorijevanja motornih vozila. Standardi koji pokrivaju ovo područje su predmet rada BAS/TC 31 i predstavlja značajan doprinos za podsticaj uvođenja ovog gasovitog goriva na tržište Bosne i Hercegovine.

3. Očekivane koristi od rada BAS/TC 31

Osnovne koristi koje se očekuju od rada BAS/TC 31 jesu sljedeće:

- donošenje BAS standarda koji su identični s evropskim i/ili međunarodnim standardima, čime se obezbjeđuje efikasan način za provjeru ispunjenosti uslova utvrđenih zakonima i/ili propisima donijetih na međunarodnom, regionalnom ili nacionalnom nivou;
- pružanje podrške nadležnim ministarstvima i drugim tijelima državne uprave u aktivnostima koje se odnose na usklađivanje propisa s evropskom regulativom, obezbjeđivanjem BAS standarda usklađenih s evropskim i/ili međunarodnim standardima;
- zaštita potrošača;
- uklanjanje prepreka u trgovini;
- predstavljanje i zastupanje interesa BiH u postupku donošenja evropskih i međunarodnih standarda.

4. Zainteresovane strane

Sve zainteresovane strane u BiH su pozvane da učestvuju u radu ovog tehničkog komiteta, uz osiguranje ravnopravnog učešća i zastupljenosti svih interesnih grupa. Moguće je i učešće u statusu posmatrača, pod određenim uslovima koji su utvrđeni Internim pravilima Instituta za standardizaciju BiH. Sve zainteresovane strane mogu da predlože usvajanje određenih standarda.

Zadatak ovog tehničkog komiteta je da u narednom periodu u svoj rad uključi što je moguće veći broj zainteresovanih strana.

5. Ciljevi i strategije za njihovo ostvarivanje

5.1 Ciljevi

-
- Usvajanje standarda iz oblasti 31 u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta;
 - Usklađivanje nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i/ili međunarodnim standardima i drugim standardizacijskim dokumentima;
 - Preispitivanje svih BAS standarda u roku od pet godina od njihovog objavljivanja i donošenje odluke o povlačenju onih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koji imaju isto područje primjene kao evropski ili međunarodni standardi ili drugi standardizacijski dokumenti;
 - Zastupanje interesa BiH u oblasti rada tehničkog komiteta pred odgovarajućim evropskim i međunarodnim komitetima za standardizaciju kroz učestvovanje bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih tehničkih komiteta;
 - Primjena osnovnih principa standardizacije;
 - Promovisanje interesa Instituta za standardizaciju BiH;
 - Odgovor na zahtjeve zainteresovanih strana.

5.2 Strategija za ostvarivanje ciljeva

Ostvarivanje ciljeva BAS/TC 31 zasniva se na definisanju prioriteta rada, a to su:

- Praćenje rada korespondentnih komiteta i preuzimanje novih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata;
- Povećanje broja bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih korespondentnih komiteta;
- Prevođenje što većeg broja standarda na jedan od službenih jezika u BiH;
- Povećanje broja zainteresovanih strana koje će učestvovati u radu BAS/TC 31;
- Sprovođenje periodičnih sistematskih pregleda i preispitivanja svih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje je pripremio BAS/TC 31, kako bi se obezbijedila validacija primjene za sve zainteresovane strane koje koriste ove standarde;
- Revidiranje tekstova povučenih BAS standarda objavljenih na jednom od službenih jezika u BiH u skladu s novim izdanjima evropskih ili međunarodnih standarda, kako bi se održao ili povećao broj objavljenih BAS standarda nastalih preuzimanjem evropskih i/ili međunarodnih standarda na jednom od službenih jezika u BiH;
- Informisanje članova BAS/TC 31 o revidiranim Internim pravilima za standardizaciju Instituta.

6. Faktori koji mogu uticati na ispunjenje i implementaciju programa rada

- Nedovoljno učešće domaćih stručnjaka u donošenju BAS standarda;
- Nezainteresovanost stručne javnosti za učešće u javnoj raspravi i dostavljanje primjedbi i prijedloga u vezi s nacrtima BAS standarda koji se stavljaju na javnu raspravu;
- Nedostatak finansijskih sredstava koji onemogućava obezbjeđenje odgovarajućih prevoda i upućuje na preuzimanje standarda metodom proglašavanja/korica, što umanjuje kredibilitet ovih standarda u poslovnom okruženju;
- Neblagovremeno dostavljanje prijedloga zainteresovanih strana za donošenje BAS standarda pri izradi plana rada BAS/TC 31
- Nedovoljno pridavanje značaja radu članova BAS/TC 31 i njihova opterećenost poslovima u matičnim organizacijama koje su ih delegirale, što može da dovede do nedovoljnog učešća članova BAS/TC 31 na sjednicama, a samim tim i do odstupanja od plana usvajanja standarda.
- Nepostojanje prevoda odgovarajućih BAS standarda na jednom od službenih jezika u BiH iziskuje dodatne napore i sredstva koji su van oblasti rada BAS/TC 31 i Instituta.

7. Plan aktivnosti

Aktivnosti BAS/TC 31 usklađene su s planovima rada tehničkog komiteta kroz:

- planove pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata u navedenoj oblasti rada, u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta;
- obezbjeđivanje usaglašenosti BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i međunarodnim standardima u navedenoj oblasti rada;
- učestvovanje u izradi i preispitivanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje donose evropske¹ i međunarodne organizacije za standardizaciju u navedenoj oblasti rada;
- druge aktivnosti koje predloži Savjet za standardizaciju BiH;
- druge aktivnosti na prijedlog zainteresovanih strana.

Dostavljeno: 1. Sekretarijatu BAS/TC 31,
2. a/a.

DIREKTOR

.....
Aleksandar Cincar

¹ Sa glasanjem o razvoju evropskih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata započeti će se kada Institut postane punopravni član CEN-a i CENELEC-a